

KASVUHOONEGAASID

Nõuded kasvuhoonegaaside heitkoguste valideerimis- ja tõendamisasutustele, kasutamiseks akrediteerimisel või muul moel tunnustamisel

Greenhouse gases

**Requirements for greenhouse gas validation and verification bodies for use in accreditation or other forms of recognition
(ISO 14065:2013)**

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN ISO 14065:2013 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastuvõetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles oktoobris 2013;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2013. aasta oktoobrikuu numbris.

Standardi on tõlkinud Maia Valm, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 33 „Juhtimissüsteemid“.

Standardi tõlkimise ettepaneku on esitanud EVS/TK 33, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardikeskus ning rahastanud Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium.

Standardi mõnede sätetele on lisatud Eesti olusid arvestavaid märkusi, selgitusi ja täiendusi, mis on tähistatud Eesti maatähisega EE.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN ISO 14065:2013 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 03.04.2013. Date of Availability of the European Standard EN ISO 14065:2013 is 03.04.2013.

See standard on Euroopa standardi EN ISO 14065:2013 eesti-keelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardikeskus ja sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega. This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN ISO 14065:2013. It has been translated by the Estonian Centre for Standardisation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 13.020.40 Saaste, saastekontroll ja saastamise vältimine
Võtmesõnad: keskkond, vastavushindamine
Hinnagrupp RQ

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Aru 10, 10317 Tallinn, Eesti; www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

**Greenhouse gases – Requirements for greenhouse gas
validation and verification bodies for use in accreditation or other
forms of recognition (ISO 14065:2013)**

Gaz à effet de serre - Exigences pour les organismes
fournissant des validations et des vérifications des gaz à effet
de serre en vue de l'accréditation ou d'autres formes de
reconnaissance (ISO 14065:2013)

Treibhausgase - Anforderungen an Validierungs- und
Verifizierungsstellen für Treibhausgase zur Anwendung bei
der Akkreditierung oder anderen Formen der Anerkennung
(ISO 14065:2013)

This European Standard was approved by CEN on 2 April 2013.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the CEN-CENELEC Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the CEN-CENELEC Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: Avenue Marnix 17, B-1000 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	4
SISSEJUHATUS.....	5
1 KÄSITLUSALA	8
2 NORMIVIITED	8
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED	8
3.1 Kasvuhoonegaasidega seotud terminid	8
3.2 Inimesi ja organisatsiooni puudutavad terminid	9
3.3 Valideerimise ja tõendamise seotud terminid	11
3.4 Tunnustamise ja kinnitusega seotud terminid	13
4 PÕHIMÕTTED	15
4.1 Üldist	15
4.2 Erapooletus	15
4.3 Kompetentsus	15
4.4 Faktipõhine käsitusviis otsuse tegemiseks	15
4.5 Avatus	15
4.6 Konfidentsiaalsus	15
5 ÜLDNÕUDED	15
5.1 Juriidiline staatus	15
5.2 Juriidilised ja lepingulised asjaolud	16
5.3 Haldus- ja juhtimisalane kohustumus	16
5.4 Erapooletus	16
5.5 Vastutus ja finantseerimine	18
6 KOMPETENTSID	19
6.1 Juhtkond ja personal	19
6.2 Personali kompetentsid	19
6.3 Personali asetumine	20
6.4 Lepinguliste valideerijate või tõendajate kasutamine	23
6.5 Personali andmestikud	23
6.6 Väljasttellimine	23
7 TEABEEDASTUS JA TÕENDAMISDOKUMENDID	24
7.1 Kliendile või vastutavale osapoolele edastatav teave	24
7.2 Kliendi või vastutava osapoole teavitamine tema kohustustest	24
7.3 Konfidentsiaalsus	25
7.4 Avalikult kättesaadav teave	25
7.5 Tõendusdokumendid	25
8 VALIDEERIMIS- VÕI TÕENDAMISPROTSESS	26
8.1 Üldist	26
8.2 Kokkuleppimine	26
8.3 Ettevalmistamine	27
8.4 Valideerimine või tõendamine	28
8.5 Valideerimis- või tõendamisotsuse ülevaatus ja väljaandmine	28
8.6 Tõendamisdokumendid	28
8.7 Faktid, mis avastatakse pärast valideerimis- või tõendamisotsuse väljaandmist	29
9 APELLATSIIONID	29

CONTENTS

FOREWORD	4
INTRODUCTION	5
1 SCOPE	8
2 NORMATIVE REFERENCES	8
3 TERMS AND DEFINITIONS	8
3.1 Terms related to greenhouse gases	8
3.2 Terms related to people and organizations	9
3.3 Terms related to validation and verification	11
3.4 Terms related to recognition and assurance	13
4 PRINCIPLES	15
4.1 General	15
4.2 Impartiality	15
4.3 Competence	15
4.4 Factual approach to decision making	15
4.5 Openness	15
4.6 Confidentiality	15
5 GENERAL REQUIREMENTS	15
5.1 Legal status	15
5.2 Legal and contractual matters	16
5.3 Governance and management commitment	16
5.4 Impartiality	16
5.5 Liability and financing	18
6 COMPETENCIES	19
6.1 Management and personnel	19
6.2 Competencies of personnel	19
6.3 Deployment of personnel	20
6.4 Use of contracted validators or verifiers	23
6.5 Personnel records	23
6.6 Outsourcing	23
7 COMMUNICATION AND RECORDS	24
7.1 Information provided to a client or responsible party	24
7.2 Communication of responsibilities to a client or responsible party	24
7.3 Confidentiality	25
7.4 Publicly accessible information	25
7.5 Records	25
8 VALIDATION OR VERIFICATION PROCESS	26
8.1 General	26
8.2 Pre-engagement	26
8.3 Approach	27
8.4 Validation or verification	28
8.5 Review and issuance of validation or verification statement	28
8.6 Records	28
8.7 Facts discovered after the validation or verification statement	29
9 APPEALS	29

10	KAEBUSED	30	10	COMPLAINTS.....	30
11	ERAKORRALINE VALIDEERIMINE VÕI TÕENDAMINE.....	30	11	SPECIAL VALIDATIONS OR VERIFICATIONS	30
12	JUHTIMISSÜSTEEM.....	31	12	MANAGEMENT SYSTEM	31
Lisa A (teatmelisa)	ISO 14065 ning ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3 ja ISO 14066 rakendamise vahelised seosed	32	Annex A (informative)	Relationships between the application of ISO 14065 and ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3, and ISO 14066	32
Lisa B (teatmelisa)	Erapooletus.....	34	Annex B (informative)	Impartiality	34
Lisa C (teatmelisa)	Standardites ISO 14065 ja ISO 14064-3 toodud valideerimis- või tõendamisprotsessi nõuete võrdlus.....	40	Annex C (informative)	Comparison of validation and verification process requirements of ISO 14065 and ISO 14064-3.....	40
Lisa D (teatmelisa)	Juhtimissüsteemi dokumentatsiooni näide	42	Annex D (informative)	Example of management system documentation	42
Lisa ZA (teatmelisa)	Selle Euroopa standardi ja EL-i määruse (EÜ) 765/2008 oluliste nõuete vaheline seos.....	43	Annex ZA (informative)	Relationship between this European Standard and the Essential Requirements of EU Directive (EC) 765/2008	43
Kirjandus.....		44	Bibliography.....		44

EESSÕNA

Dokumendi (EN ISO 14065:2013) on koostanud tehniline komitee ISO/TC 207 „Keskkonnajuhtimine“.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2013. a oktoobriks ja sellega vastulus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2013. a oktoobriks.

Tuleb pöörata tähelepanu võimalusele, et standardi mõni osa võib olla patendiõiguse subjekt. CEN-i [ja/või CENELEC-i] ei saa pidada vastutavaks sellis(t)e patendiõigus(t)e väljaselgitamise eest.

See dokument asendab standardit EN ISO 14065:2012.

Standard on koostatud Euroopa Komisjoni ja Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsiooni poolt Euroopa Standardimiskomiteele (CEN) antud mandaadi alusel ja see toetab EL-i direktiivi olulisi nõudeid:

Seost EL-i direktiiviga vaata teatmelisast ZA, mis on selle dokumendi lahutamatu osa.

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Bulgaaria, Eesti, endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Hispaania, Holland, Horvaatia, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Küpros, Leedu, Luksemburg, Läti, Malta, Norra, Poola, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Rumeenia, Saksamaa, Slovakkia, Sloveenia, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik, Türgi, Ungari ja Ühendkuningriik.

Jõustumisteade

CEN on standardi ISO 14065:2013 teksti ilma ühegi muutuseta üle võtnud standardina EN ISO 14065:2013.

FOREWORD

This document (EN ISO 14065:2013) has been prepared by Technical Committee ISO/TC 207 “Environmental management”.

This European Standard shall be given the status of a national standard, either by publication of an identical text or by endorsement, at the latest by October 2013, and conflicting national standards shall be withdrawn at the latest by October 2013.

Attention is drawn to the possibility that some of the elements of this document may be the subject of patent rights. CEN [and/or CENELEC] shall not be held responsible for identifying any or all such patent rights.

This document supersedes EN ISO 14065:2012.

This document has been prepared under a mandate given to CEN by the European Commission and the European Free Trade Association, and supports essential requirements of EU Directive.

For relationship with EU Directive, see informative Annex ZA, which is an integral part of this document.

According to the CEN-CENELEC Internal Regulations, the national standards organizations of the following countries are bound to implement this European Standard: Austria, Belgium, Bulgaria, Croatia, Cyprus, Czech Republic, Denmark, Estonia, Finland, Former Yugoslav Republic of Macedonia, France, Germany, Greece, Hungary, Iceland, Ireland, Italy, Latvia, Lithuania, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Poland, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Spain, Sweden, Switzerland, Turkey and the United Kingdom.

Endorsement notice

The text of ISO 14065:2013 has been approved by CEN as EN ISO 14065:2013 without any modification.

SISSEJUHATUS

Kliimamuutust peetakse üheks suurematest väljakutsetest, millega rahvad, valitsused, äritegevused ja kodanikud tulevastel aastakümnetel silmitsi seisavad. Kliimamuutuste tagajärjed on märkimisväärsed nii inimestele kui ka loodusele ja võivad viia oluliste muutusteni nende ressursside kasutamises, tootmises ja majandustegevuses. Vastutoimena on rahvusvahelisel, regionaalsel, riiklikul ja kohalikul algatusel välja töötatud ja rakendatud meetmed kasvuhuonegaaside (KHG) kontsentratsiooni piiramiseks Maa atmosfääris. Sellised algatused tuginevad KHG heitmete ja/või neeldajate kogustele, seirele, aruandlusele ja tõendamisele.

KHG valideerimis- või tõendamistegevuste üldeesmärk on anda kindlust kõikidele osapooltele, kes tuginevad KHG hinnangule. Osapool, kes koostab KHG hinnangu, vastutab asjakohase standardi või KHG programmi nõuetele vastavuse eest. Valideerimis- või tõendamisasutus on vastutav tervikliku objektiivse hindamise ja tõenditel põhineva kolmanda osapoolse KHG hinnangu valideerimis- või tõendamisotsuse eest. See rahvusvaheline standard sätestab nõuded asutustele, kes teostavad KHG valideerimist või tõendamist, kasutades standardit ISO 14064-3 või muid asjakohaseid standardeid või spetsifikatsioone. See sisaldab mitmeid põhimõtteid, mida need asutused peavad olema võimelised demonstreerima, ja toob ära erinõuded, mis neid põhimõtteid kajastavad. Üldnõuded käsitlevad selliseid küsimusi nagu õiguslikud ja lepingulised tingimused, kohustused, erapooletuse juhtimine ning vastutus ja finantsilised küsimused. Erinõuete hulka kuuluvad sätted, mis on seotud struktuuridega, nõuetega ressurssidele ja kompetentsidele, informatsiooni- ja dokumendihaldusega, valideerimis- ja tõendamisprotsessidega, apellatsioonide, kaebuste ning juhtimisüsteemidega.

See rahvusvaheline standard on KHG programmi administraatoritele, seadusandjatele ja akrediteerijatele aluseks valideerimis- ja tõendamisasutuste hindamiseks ja kompetentsuse tunnustamiseks. Seda võib kasutada ka muul viisil, nagu valideerimis- või tõendamisasutuste või taoliste gruppide vahelisel vastastikusel hindamisel.

Joonisel 1 ja lisas A on toodud selle rahvusvahelise standardi rakendamise seosed standarditega ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3 ja ISO 14066.

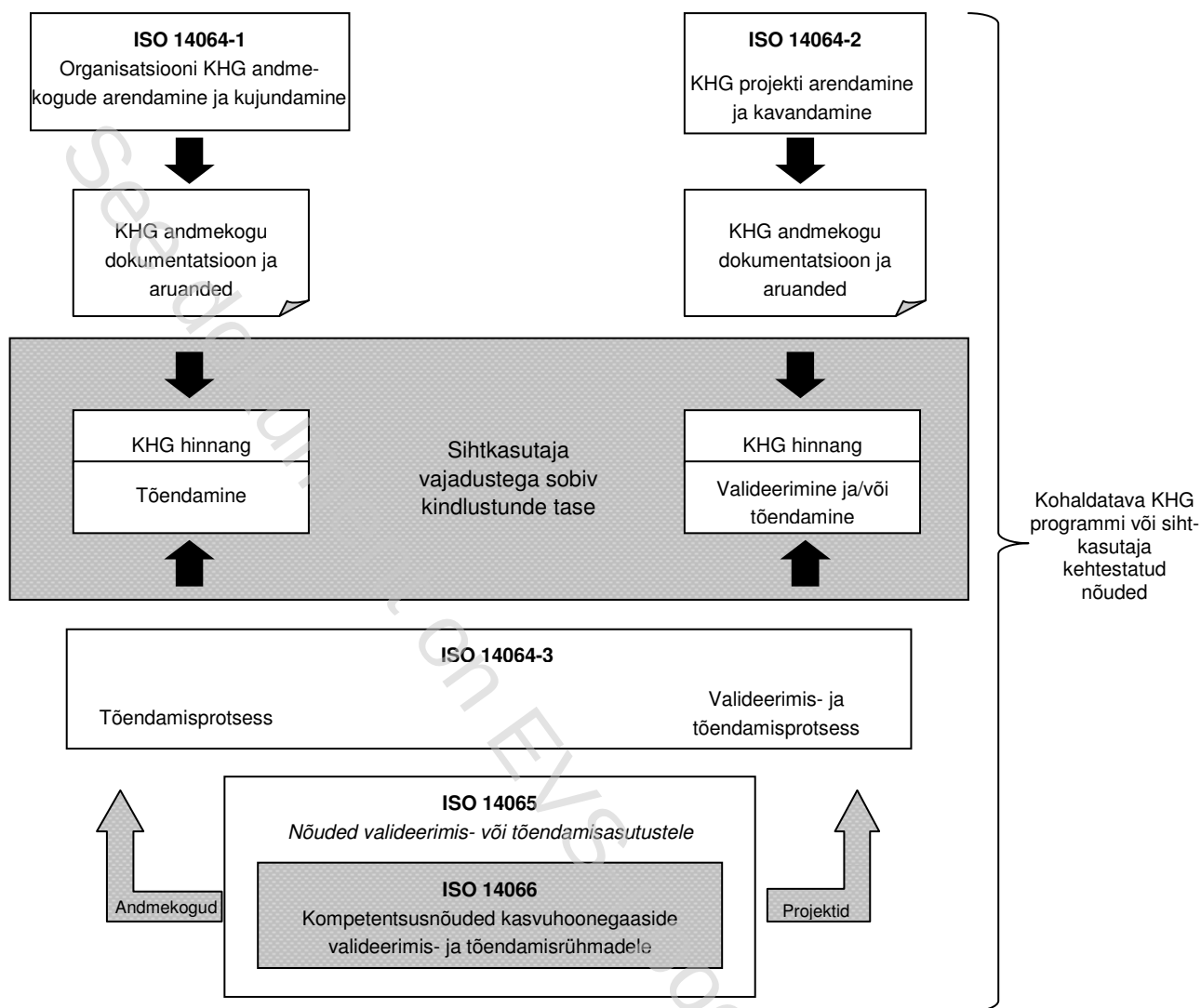
INTRODUCTION

Climate change has been identified as one of the greatest challenges facing nations, governments, business, and citizens for the coming decades. Climate change has implications for both human and natural systems and could lead to significant changes in resource use, production, and economic activity. In response, international, regional, national, and local initiatives are being developed and implemented to limit greenhouse gas (GHG) concentrations in the Earth's atmosphere. Such GHG initiatives rely on the quantification, monitoring, reporting, and verification of GHG emissions and/or removals.

The overall aim of GHG validation or verification activities is to give confidence to all parties that rely upon a GHG assertion. The party making the GHG assertion is responsible for conformity with requirements of the relevant standard or GHG programme. The validation or verification body is responsible for completing an objective assessment and providing a validation or verification statement concerning the responsible party's GHG assertion based on evidence. This International Standard provides requirements for bodies that undertake GHG validation or verification using ISO 14064 3 or other relevant standards or specifications. It contains a number of principles that these bodies should be able to demonstrate and provides specific requirements that reflect these principles. General requirements relate to matters such as legal and contractual arrangements, responsibilities, the management of impartiality, and issues of liability and financing. Specific requirements include provisions related to structures, resource requirements and competencies, information and records management, validation and verification processes, appeals, complaints, and management systems.

This International Standard provides GHG programme administrators, regulators, and accreditors with a basis for assessing and recognizing the competence of validation and verification bodies. It can also be used in other ways, such as in peer assessment within groups of validation or of verification bodies or between such groups.

Figure 1 and Annex A show relationships between the application of this International Standard and ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3, and ISO 14066.

Joonis 1 — ISO 14065 kasutamine koos standarditega ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3 ja ISO 14066

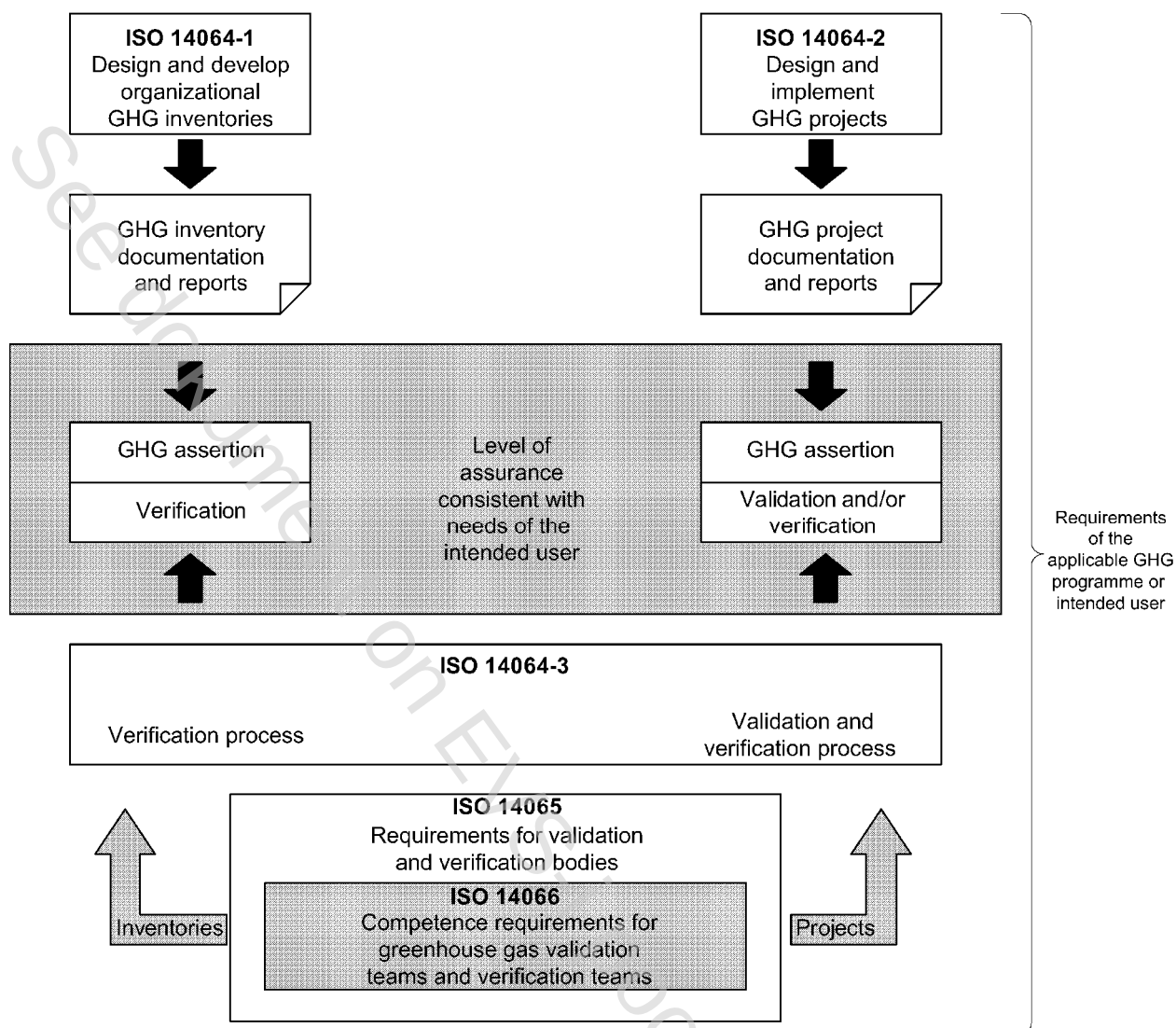

Figure 1 — Framework for using ISO 14065 with ISO 14064-1, ISO 14064-2, ISO 14064-3, and ISO 14066

1 KÄSITLUSALA

See rahvusvaheline standard määratleb põhimõtted ja nõuded asutustele, kes teostavad kasvuhoonegaaside (KHG) hinnangute valideerimist või tõendamist.

See on KHG-de programmi suhtes neutraalne. Kui mõni KHG-de programm on kohaldatav, siis selle KHG-de programmi nõuded lisanduvad selle rahvusvahelise standardi nõuetele.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt nimetatud dokumendid, mille kohta on standardis esitatud normiviited, on kas tervenisti või osaliselt vajalikud selle standardi rakendamiseks. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

ISO 14064-3:2006. Greenhouse gases — Part 3: Specification with guidance for the validation and verification of greenhouse gas assertions

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Standardi rakendamisel kasutatakse alljärgnevalt esitatud termineid ja määratlusi.

3.1 Kasvuhoonegaasidega seotud terminid

3.1.1 KHG

looduslik ja inimtekkeline atmosfääri gaasiline koostisosa, mis neelab ja eraldab kindla lainepikkusega kiirgust, sh Maa pinnalt, atmosfäärist ja pilvedest eralduvat infrapunase spektri kiirgust

MÄRKUS 1 KHG-de hulka kuuluvad süsinikdioksiid (CO₂), metaan (CH₄), diämmastikoksiid (N₂O), fluoroüsivesinikud (HFC-d), perfluoroüsivesinikud (PFC-d) ja väävelheksafluoriid (SF₆).

[ALLIKAS: ISO 14064-3:2006, 2.1]

3.1.2 kasvuhoonegaaside hinnang

vastutava osapoole koostatud faktiline ja objektiivne deklaratsioon

MÄRKUS 1 KHG hinnang võib kajastada ajahetke või katta ajaperioodi.

MÄRKUS 2 Vastutava osapoole esitatud KHG hinnang peaks olema selgelt tuvastatav ja valideerijal või tõendajal peaks olema võimalik hinnata või mõõta ühtivust sobivate kriteeriumitega.

1 SCOPE

This International Standard specifies principles and requirements for bodies that undertake validation or verification of greenhouse gas (GHG) assertions.

It is GHG programme neutral. If a GHG programme is applicable, the requirements of that GHG programme are additional to the requirements of this International Standard.

2 NORMATIVE REFERENCES

The following documents, in whole or in part, are normatively referenced in this document and are indispensable for its application. For dated references, only the edition cited applies. For undated references, the latest edition of the referenced document (including any amendments) applies.

3 TERMS AND DEFINITIONS

For the purposes of this document, the following terms and definitions apply.

3.1 Terms related to greenhouse gases

3.1.1 GHG

gaseous constituent of the atmosphere, both natural and anthropogenic, that absorbs and emits radiation at specific wavelengths within the spectrum of infrared radiation emitted by the Earth's surface, the atmosphere, and clouds

Note 1 to entry GHGs include carbon dioxide (CO₂), methane (CH₄), nitrous oxide (N₂O), hydrofluorocarbons (HFCs), perfluorocarbons (PFCs), and sulfur hexafluoride (SF₆).

[SOURCE: ISO 14064-3:2006, 2.1]

3.1.2 greenhouse gas assertion

factual and objective declaration made by the responsible party

Note 1 to entry The GHG assertion could be presented at a point in time or could cover a period of time.

Note 2 to entry The GHG assertion provided by the responsible party should be clearly identifiable and capable of consistent evaluation or measurement against suitable criteria by a validator or verifier.